

TELEGRAFUL ROMAN.

ăpare Marțea, Joi și Sâmbăta

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei arhidieceșane Sibiu strada Măcelarilor 45
Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 45.
Epistolele nefrancate se refușă — Articuli nepublicați nu se înapoiază

INSERTIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori
15 cr., rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr.
pentru fie-care publicare.

Nr. 2. Pres.

Publicare oficială.

Este luată inițiativa, ca să se institue în serviciul armatei ces. și reg. un *capelan militar* de clasa a doua, din clerul arhidieceșei transilvane, cu salariu anual de 900 fl., locuință și serviciu, și cu prospecte de avansare normală în rang și în emolumente.

Concurenții la postul acesta trebuie să fie perfecți în limba germână și în cea română; cu conduită bună; în partea fizică să fie de o complecșiune sănătoasă; în etate să nu fie preste 40 de ani; să fie neînsurați ori veduvi fără prunci, și în fine după o pracesă câștigată în oficiul preoțesc să aibă totă desteritatea pentru funcțiunile unui preot militar.

Concurenții au să promoveze suplicele lor la *consistoriul arhidieceșan* de aici cel mult până la **8 Februarie** a. c. cal. vechiu, instruite cu toate documentele necesare în original, pe lângă o tabelă de național și de calificațiune, în carea în rubrici separate să fie evident pentru fie-care concurent următoarele:

1. numele de botez și de familie;
2. locuința și aplicarea în prezent;
3. locul și țera, unde e născut;
4. anul, luna și ziua născerii;
5. studiile pregătitoare gimnasiale și eventual academice;
6. rezultatul examenului de calificațiune pentru preoție;
7. anul, luna și ziua promoțiunilor la gradurile preoției;
8. limbile, cari le scie perfect, și altele, cari mai puțin le cunosc;
9. locul, timpul și categoria oficiilor bisericesci purtate până acum;
10. purtarea morală;
11. starea fizică-sanitară;
12. starea familiară: neînsurat, ori veduv fără prunci;
13. modul, cum a satisfăcut obligămintului militar;
14. alte momente recomandătoare.

Pentru cazul, de nu s'ar presenta concurenți binecalificați din arhidieceșă, se admit concurenți și din celelalte eparchii ale metropoliei noastre, sub condițiunea, ca după eventuala denumire a unuia de acest fel, respectivul să trecă în legăturile canonice ale arhidieceșei transilvane.

Sibiu, 7 Ianuarie, 1895.

Miron Romanul,
arhiepiscop.

Sibiu 11 Ianuarie 1895.

Am amintit pe scurt în numărul trecut al foiei noastre debutul prim-ministrului Bánffy, când s'a prezentat mai întâi noul cabinet în dietă, Sâmbătă în 19 l. c. st. n.

Programul ce l-a desvoltat el cu ocaziunea acăsta în dietă, între strigătele sarcastice și luarea în ris a opoziției, este ca un caleidoscop, în care au urmat a fi amintite în șir repede una după alta, toate ramurile și branșele guvernării și direcțiunea, în care are de gând să le desvölte noul guvern.

Nimic nou însă n'a promis Bánffy; programul său este o copie fidelă a programelor guvernelor anterioare și promite a fi o continuare sacă a acestora; el se asemănă atât de mult cu direcțiunile anterioare, începând dela Tisza, încât opoziția cu drept cuvânt a exclamat în mai multe rënduri, intrerupând: Să vorbescă Wekerle, sau: Acesta e principiul lui Tisza etc.

Pe noi mai de aprópe ne interesează enunțațiunile lui Bánffy, privitoare la politica de naționalitate și la politica bisericescă.

Direcțiunea noastră, a șis premierul, va fi marcat liberală; năsuința noastră va fi a desvolta statul ungar în direcțiune magiară națională, a asigura și a susține idea de stat magiar... Nu vom concede să fim împedecați întru desvoltarea în locul prim a caracterului magiar a statului unitar magiar. Vom lua însă în considerare acele pretensiuni drepte, pe cari le pot avé fără știrbirea caracterului național unitar, compatrioții noștrinaționaliari, pe baza articolului de lege XLIV din 1868.

Precum vedem din aceste, prim-ministrul a ridicat șovinismul utopic magiar drept principiu, care nu recunósce naționalității în acăsta țară, ci numai cetățeni nemagiari și care are ca devisă, desvoltarea statului în direcțiune națională magiară. Acăsta va să dică magiarisare, continuarea ei, póte, după natura lui Bánffy, în mod mai potențat, ca până acum.

Numai acăsta póte resulta din sibilicele enunțațiuni ale lui Bánffy, cu privire la „compatrioții nemagiari”.

O altă enunțațiune, ce ne interesează, privese politica bisericescă. Premierul a șis, că și aici va continua programul fostului guvern, va trece de lege cele două proiecte și va executa în timpote dar așa, ca după puțință să se incunjure vătămarea sentimentelor și intereselor singuraticelor confesiuni.

Cum să va puté acăsta, noi nu pricepem, sciind că aceste legi și întrega politică bisericescă este vătămătoare în gradul cel mai mare al sentimentelor și intereselor a celor mai de frunte confesiuni din țară și a mării majorității a cetățenilor! Dar dacă ministrii anteriori n'au considerat aceste interese putem să așteptăm ca un Bánffy să le considere?

Éta deci în ce direcțiune va lucra noul cabinet, cât să va îndura bunul Dđen să-l țină în fotoliile ministeriale.

În ședința de Sâmbătă a dietei a mai fost un lucru de însemnătate pentru noi: vorbirea deput. Dr. Nicolae Șerban. Dl Șerban a spus „părinților patriei” multe adevăruri zdrobitoare în vorbirea sa interesantă, ce o publicăm la alt loc al foiei noastre. Adevăruri de acestea le-a mai spus dl Șerban mai înainte, le-au mai spus și alții, dar rezultatul ce e? „Părinții patriei” le ascultă cu necăz, apoi... trec preste ele la ordinea zilei.

Învățătura este: adevărurile și dreptele noastre pretensiuni, spuse chiar și la „locul competent” nu sunt luate

în samă, cât timp dănuiesce sistemul, la al cărui trăsură înămolită s'a înhămat acum Bánffy cu soții sei.

Revista politică.

Noul cabinet a fost primit în dietă cu multă ironie cu deosebire de opozițiune. Bánffy a trecut prin un foc, de care nu s'a gândit. Deputații opoziției insinuați la cuvânt au căutat care de care să-l necăjască mai tare, ér bietul ministru president a fost adus în mare încercură. Mare ironie a provocat împrejurarea, că Bánffy și-a ctit programul politic, care nu este decât o continuare a politicei cabinetului Wekerle. Foile opoziționale numai încetăză cu notițele sarcastice la adresa noului cabinet.

În ședința din 21 l. c s'a ales de president al dietei enunțul Szilágyi Dezsó, care a întrunit 207 voturi, ér opoziționalul Iusth Gyula 141 voturi și Berzeviczy Albert de vicepresident a întrunit 214 voturi, ér opoziționalul Gulner Gyula 150 voturi.

Alesul president Szilágyi, ocupând apoi scanul presidial declară, că va fi conducătoriu energic și imparțial al desbaterilor și discuțiunilor.

După aceea se insinuă la cuvânt contele Bethlen Gábor ca să reflecteze la vorbirea ținută de dl Nicolae Șerban. El, dice că trebuie să reflecteze pentru ca să nu dică lumea, că toți au tăcut la acelea învinuiri.

Contele Bethlen, credincios nărvului său, a afirmat, că deputatul Șerban a supt aceste gravamine din publicațiuni volante, din scrierile contrare statului, cu cari este inundată nu numai Ungaria, ci și Europa întregă

Afirmarea lui Șerban, că naționalitățile sunt silite să emigreze din țera nu stă, pentru-că magarii sunt aceia, cari emigrăză.

Apoi pactarea cu naționalitatea de 140,000 suflete, săsescă, cea mai mică a țerei, o fracțiune neînsemnată, acăsta este forțe degradătoriu din punctul de vedere al ideii de stat magiar.

În fine vorbitoriul nu este de loc multămit nici cu ținuta acestui guvern în cestiunea naționalităților și-l provóca să se provadă pretutindenea numai cu organe patriotice și demne de încredere.

Deputatul sas Oskar Meltzl reflectéză lui Bethlen și recunósce, că partidul poporal săsesc din Ardél a pactat cu noul guvern.

N. Șerban încă a luat cuvântul în cestiunea personală și a voit să reflecteze mai pe larg contelui Bethlen. Însé presidential nu i-a permis acăsta și i-a detras formal cuvântul. Acăsta a fost prima bravură a noului president al dietei.

Hermann Otto, Asboth János și Ugron Gábor au vorbit încă mai pe larg contra noului guvern, declarând că nu-l vor sprigini.

Partidul catolic poporal se organizează în țera electorală și se pregătesce pentru lupta înțegală. Se raportéză din Seghedin, Ciongrad, Bichiş, Kecs-kemét și din Solnoc, că organizarea partidului pretutindenea progreséză.

În zilele nltime s'a format în Sár-Szt.-Miklós din comitatul Albei partid catolic poporal din 650 membri. În aceleși timp înființarea de reuniuni catolice se continuă pe di ce merge. În Teés încă s'a constituit o asemenea reuniune cu 78 membri, cari se sporesc într'una. Tot astfel în Alsó-Alap și în Rácalmás, unde reuniunile și-au început deja activitatea și își așteptă numai întărirea statutelor din partea ministeriului.

„Presa italiană în genere se arată destul de nefavorabilă noului ministeriu ungar, pre care îl consideră lipsit de ori ce vitalitate.

Tóte diarele fără deosebire de partid, sunt unanime întru a enara crudelitățile făcute de Bánffy în trecut față de românii din Ungaria. De aci trag argument pentru a critica alegerea lui de cap al noului cabinet”.

Spre a ilustra ca un exemplu cele afirmate, étă ce scrie „La Difesa”, diariu catolic din Venezia ca comentat la telegrama, prin care se vestia denumirea lui Bánffy de șef al cabinetului:

„Bánffy e un calvinist: dar' acăsta ar fi încă cel mai mic rău, pentru-că un calvinist credincios e de o sută de ori mai bun decât un catolic nominal. Lăul e că trecutul acestui om e cu totul altcum decât laudabil. El s'a distins deja mai înainte prin brutalitățile sale fără de număr față de români, ér ca president al casei deputaților s'a dovedit sub ori ce critică prin parțialitatea sa”.

Congresul dela Versailles și-a îndeplinit misiunea; el a ales ca președinte al republicii franceze — după cum am scris în numărul trecut — pe Felix Faure, fost ministru de marină.

Precum se întemplă adese-ori în asemenea împrejurări, alegerea a cădut asupra unei persoane, care nu prezintă idei prea accentuate și nu este o individualitate din cele mai marcate.

Brisson ar fi fost reprezentantul ideilor radicale; ei ar fi însemnat o evoluțiune a republicii spre ideile prea extreme; Waldeck-Rousseau era e persoană a cărei opinii și atitudini politice erau bine cunoscute. El ar fi reprezentat o stavilă energică în contra opintirilor prea înainte.

Tóte candidaturile acestor bărbați nu puteau să întrunescă însă majoritatea absolută. La primul scrutin s'a vedut, că Brisson nu va dobândi decât o majoritate relativă și că un al doilea scrutin va fi necesar. El a obținut 338 de voturi. După densusul venea Felix Faure cu 224 voturi, și al treilea era d. Waldeck-Rousseau cu 184 voturi.

La al doilea scrutin, Waldeck-Rousseau declarând că se retrage în favórea lui Felix Faure, voturile sale au trecut la fostul ministru de marină și ast-fel Felix Faure a fost ales cu 429 voturi adecă cu o majoritate mică, pe când Brisson a rămas cu o minoritate, destul de impositantă, de 360 voturi.

Sunt de notat două incidente caracteristice, care s'au produs în cursul alegerii.

Mai întâi: Dupuy, fostul ministru președinte, a votat în mod ostentativ în favoarea lui Brisson.

Acest fapt aruncă o stranie lumină asupra cauzelor, care au produs criza prezidențială. El arată, că nu există acord între Casimir-Périer și guvernul său și că alegerea dlui Brisson la prezidenția camerei s'a făcut sub aprobarea tacită a lui Dupuy. Era dar firesc ca fostul președinte al republicii să nu fi putut urma să guverneze fiind în deacord cu numai cu președintele camerei, dar chiar cu propriul său guvern. Aceste împrejurări explică stăruința lui Casimir-Périer în deciziunea de a se retrage.

Al doilea incident este cel provocat prin declarațiunea dlui Jaurés, care a luat în numele socialiștilor angajamentul că, în cazul când s'ar alege Brisson, partidul socialist va înceta cu campania violentă, pe care o ducea în contra instituțiilor republicane. Această declarațiune însă ce era menită să atragă către Brisson mai multe glasuri ale moderaților, a avut, din contră un efect cu totul opus scopului urmărit, căci a avut de rezultat ca la al doilea scrutin, toate voturile moderate să se concentreze asupra lui Felix-Faure.

Noul președinte al republicii n'a jucat până acum un rol mare în politică. El aparține grupului de republicani moderați și este din clasa marilor comercianți, prin urmare a burgheziei. A fost primar la Havre; fiind ales deputat ca membru al majorității oportuniste, el a fost sub secretar de stat în ministerul Ferry și sub Gambetta și acum făcea parte din cabinetul Dupuy ca ministru de marină. Alegerea sa a făcut o bună impresiune, precum ne vestesc scirile sosite până acum. Și era firescă această bună impresiune, căci marea majoritate a națiunii franceze voește menținerea și chiar întărirea elementului republican-conservator, față cu agitățile radicale-socialiste, de care adversarii republicii n'ar putea decât să se folosescă.

În politica externă ea nu va produce nici o schimbare. Direcțiunea va rămâne aceeași; singurul rezultat al crizei prin care a trecut Franța va fi de a slăbi pentru moment încrederea Europei în stabilitatea regimului republican.

În politica internă lupta între elementele moderate și radicalii-socialiști va urma și înainte; poate chiar să fie și mai crâncenă. Prima consecință a urcării dlui Felix Faure pe fotoliul prezidențial va fi formarea unui guvern al concentrării republicane. Este probabil că și Brisson se va retrage dela prezidenția adunării. Ne putem dar aștepta în Franța la o perioadă agitată a politicii interne, al cărei rezultat final scapă ori-cărei prevederi.

Scirile ultime anunță, că Brisson s'a și retras.

La felicitările, ce s'au adus, noul președinte al republicii a răspuns:

„Voiu aduce totă energia și tot devotamentul în săvîrșirea sarcinii mele. De acum încetez de a mai aparține unui partid pentru a deveni arbitru între toți. Fac apel, în acest scop, la concursul tuturor reprezentanților națiunii fără distincție de opinii republicane.

Consiliul județean din Dimbovița, adresat marchisului Pandolfi din Roma, la inițiativa dlui Florescu membru în comitetul secțiunii din Ilfov al ligei, următoarea telegramă:

Consilierii generali ai districtului Dâmbovița, cu reședința în Tergoviște, vechia capitală a României, tresărind la auzul accentelor, cunoscute limbei noastre românesce, ale unui glas adresat din Roma popoarelor române, cari știu să lupte pentru conservarea rasei lor române; asociându-ne cu totul sentimentelor de afecțiune sinceră și

solidaritate legitimă, cari lăgă națiunile noastre surori, vă rugăm să transmitemiți poporului italian asigurarea profundei noastre recunoștințe pentru generoasă inițiativă a demnilor săi reprezentanți în reamintirea originii noastre comune și a simpatiei fraterne, care ne va uni întotdeauna.

Marchisul a răspuns pe adresa dlui Florescu următoarele: Am primit telegrama consilierilor județeni, între cari mă adresez d-vostre, fiind primul subscris, pentru a vă ruga să faceți cunoscut colegilor d-vostre, că am dat comunicațiune de cuprinsul depeșelor, și că multe dintre au reproduș'o cu comentăriile cele mai favorabile unirei frățești a descendenților Romei cu italienii.

Din parte-mi mulțămesc din suflet acestor d-ni consilieri, că au bine voit să se adreseze mie pentru a face cunoscut Italiei sentimentele lor de simpatie.

De sigur, că în totdeauna am avut mare credință în legăturile de sânge, și pătuns de identitatea rasei noastre, am înțeles bine datoria sfântă, ce avem de a ne susține unul pe altul.

Istoria ne amintesc, că lupte sângeroase s'a ivit într'adevăr între veri și câte odată chiar și între frați; dar acestea nu s'au întâmplat, decât atunci, când interesele au fost incompatibile. În cazul de față din contră nu numai sângele s'a transmis intact, dar încă aspirațiunile sunt aceleași, ca și altădată, aceleași au rămas și interesele.

Ați fost trimiși de patria mamă pentru a cuceri o pozițiune forte, în scopul de a opri invasiunea barbarilor, și d-vostre vă aflați nestrămutat la avangardă în sentimentele credincioase a comandamentului secular.

A vă susține este datoria noastră, este bucuria noastră, este consolațiunea noastră.

Dacă vre-odată a fost un caz, în care efectele cele mai pure ale rasei și ale solidarității umane să nu fie contrașise de egoismul individual, acela e de sigur cazul nostru: Italianii și românii.

Separati, suntem inferiori în număr celor mai puternice rase ale Europei, nu însă atunci, când unite într'un singur ideal și într'o singură palpitate, strigăm și unii și alții: Trăescă România, trăescă Italia!

Vorbirea dep. Șerban

ținută în dietă în 19 l. c.

Onorată Casă! Fie mi permis și mie ca în aceste momente grave, când privirile întregii țări sunt îndreptate către acest parlament, să țin câteva cuvinte la situație.

Mărturisesc onor. casă, că sunt conștiu despre greutatea poziției mele atunci, când deoparte vorbesc după celebrități ca antevorbitorii, și de altă parte, când vreau să vorbesc despre lucruri, despre cari se vorbesc pretutindenea, numai chiar în cel mai competent loc, aici în parlament nu se vorbesc de loc, sau foarte puțin.

Sunt vesel, că astăzi antevorbitorii mei și mai ales domnul ministru-președinte a amintit așa per tangentem și cestiunea naționalităților, pe când acesta la analoage ocazii rar se întâmplă.

Eu, onorată casă, nu hezitez nici un moment a declara, că resolvarea completă a cestiunii naționalităților este condițiune sine qua non a fiecărui cabinet, și am așteptat și eu, și a așteptat întregă țara cu tot dreptul, că domnul ministru-președinte va da în această cestiune un program hotărât și nu se va ascunde după oracule pythice la ibis redibis. Dar vorbirea domnului ministru-președinte ne-a adus aminte de vorba lui Emil Castelar, care dice, că buzele nu pot spune ca adevăr, ceea, jal cărei contrariu îl simte inima.

Dela resolvarea cestiunii naționalităților atârână în mare parte mărirea patriei și fericirea singuraticilor cetățeni. Pentru că, vă întreb pe dvostre, îndestulată și fericită e familia, despre care se crede că e în bună înțelegere și pace cu totă lumea, pe când

în interiorul său, între proprii săi membri domnește cea mai mare discordie și certă?

Pe scurt acesta este tabloul situațiunii din țară.

Sperez, că nu e superflu a aminti, că urgita clarificarea cestiunii naționalităților m'a condus pe mine la hotărârea să intru în parlament părăsind pasivitatea, care este efecșul silei situațiunii, în care se află naționalitatea mea, care întregă, ca și mine dă expresiune dorinței înalte, măcar de ar înceta diferențele, cari subsistă între noi și înaltele guverne ale Maiestății Sale de un timp așa de îndelungat. Acesta este un motiv, care m'a îndemnat să intru în acest parlament, ori și cât de onorific e de altcun mandatul de deputat.

Contele Apponyi Albert în ședința de la 24 Novembre, reflectând la vorbirea mea între aplauzele dvostre așis, că cestiunea naționalităților nu e cestiune de partid ci cestiunea întregului parlament. Cu bucurie iau act de această declarațiune aprobată de toți, și din partea mea mă voiu nisui, ca cât mai curând să se facă pașii necesari în această direcțiune.

Nu vreau să enumăr acum tacsative pașii cari ar fi necesari să se facă pentru a clarifica cestiunea — atât din partea guvernului, cât și din a parlamentului. Fiind însă, că cei mai mulți membri ai onoratei case profesază o politică exclusivistă și egoistă, aflu de necesar a declara deocamdată următoarele:

(Aspirațiunile naționalităților.)

Naționalitățile Ungariei, cari constituiesc 2/3 din întregă populațiunea. (voci: „Asta nu-i adevărat!“) în partea cea mai mare sunt eschise dela exercitarea drepturilor publice, și dela exercitarea drepturilor strict naționale evident, că sunt pe deplin oprite. Ele vreau să recâștige exercitarea acestor drepturi. Ele au dorit și doresc și așis să revindă celea drepturi prin mijloacele cele mai constituționale. Aceste aspirațiuni sunt ușor de realizat, pentru că naționalitățile vreau să le împlinescă numai și numai între marginile statului.

De aceea eu declar solem, că toate acelea păreri și aserțiuni contrare, ce se colportază față cu acestea, sunt tendențioase și malițioase.

Totodată aflu de lipsă a declara mai departe, că naționalitățile, toate la oală, și în special poporul român, atât în trecut, cât și în prezent, proclamând integritatea teritorială a statului au fost în totdeauna cu cea mai mare fidelitate și strinsă alipire către înaltul tron al Maiestății Sale.

Eu recunosc, și cred că on. domni deputați sunt de o părere cu mine, când dic, că e destul de grea guvernarea chiar și într'un stat locuit de o singură naționalitate și că cu atât mai grea e acesta într'un stat poliglot. Dar fiindcă s'ar ne-a împreunat astfel, așa cred, domnilor, că e prima noastră datoriună, să conlucrăm ca adevărați frați, ca cu puteri unite să ridicăm statul nostru la înălțimea-i cuvenită, să-l înălțăm în gradul cel mai mare, fiind acesta de o parte voința tare a Maiestății Sale, de altă parte dorința noastră comună și interesul nostru vital.

Dvostre, domnilor deputați, știți foarte bine, că după diploma dela 1860 și patenta din Februarie 1861, cu ocaziunea răspunsului la mesagiul regal, la espresa dorință a Maiestății Sale s'a declarat, că liniștea comună și fericirea patriei numai cu pacificarea deplină a naționalităților se poate ajunge.

D-vostre știți, că crearea dualismului dela 1867, și mai ales uniunea Ardealului dela 1868, în modul cel mai strict au fost legate de condițiunea, că naționalitățile vor fi împăcate, în sensul cel mai strict al cuvântului. În urma a'asteia s'a adus așa numita lege de naționalități. (1868 art. 44) Din această lege de puțină și dubie însemnătate însă — durere — nici o iotă nu se observă, fiind de o parte abrogată prin ordinațiuni ministeriale, de altă parte fiind cu intențiune subtrasă posibilitatea executării.

Bine dice Laveleye: În zădar se garantează libertatea în carthe binesunătoare, cine garantează garanțele?

Așa dice Laveleye — eu însă, și cred că cu mine și dvostre țineți, că observarea legilor aduse și garantată prin cuvântul regelui și onorea parlamentului. Dacă însă guvernul își uită vre-odată de acesta, e da-

torința parlamentului, ca pădilor al legilor, ca să-i amintescă datoriuna și să-l siléscă chiar a le observa. Pentru-că a te juca cu onorea factorilor legislativici e nu numai păcat, ci acest joc involvă și un mare pericol, căci, cum e în cazul acesta, partea preponderantă a cetățenilor țerei își perde credința în onorea legislațiunii.

Eu foarte cred, și stau să aserez pe sigur, că între cauzele crizei ultime — despre cari fostul prim-ministru, ca și actualul, nici de cum nu vrea să deie samă — principala cauză a fost nenorocita lor politică față de naționalități, și tot acesta a fost cauza, de domnul prim-ministru nu a putut primi port-foliul de interne.

(Gravaminele românilor și „Memorandumul“.)

Dacă aș ști, că nu obosesc atențiunea onoratei case, aș înșira punct de punct, ca de cas, cum naționalitățile și în special noi românii, în ce număr disparent suntem aplicați în oficiile publice, cum ni-s astupate toate căile ce ar fi să ducă la dezvoltarea limbei și culturii noastre; cum tinera noastră generație, care a absolvat gimnaziile și eventual universitate, e silită să emigreze și să pribegiască în state străine, mai ales în România, ca să-și caute acolo pâinea de toate zilele.

Îndreptățirea luptei noastre actuale e, că naționalitățile, și mai ales românii, sunt convinse înainte de toate, că acesta țară și după 1000 ani va fi locuită tot de aceleași popoare, cari o locuiesc astăzi. Poporul român e destul de tenace pentru ca să se opună tuturor tendințelor guvernelor, cari țintesc la desbrăcarea lui de caracterul său național. Și dacă am mers la Viena la regele... [Strigăte din stânga (dela Tibád A.): „la împăratul!“] nu! la regele... am avut ocaziune a preda domnului deputat Bartha un memorandum magiar, care dovedește, că într'adevăr s'au îndreptat către regele... — dic, dacă poporul românesc, la 1892 s'a plâns la rege și la întregă Europa, cu acesta a vrut să arete, a vrut să dovedească, că toate acelea sforțări sunt iluzorii și că politica inaugurată de Tisza Kálmán, care politică l'a măturat și pe el — și care pas de pas a fost urmată și de guvernele subservente, nu e bună decât pentru a provoca cea mai urfă ură de rasă între popoarele patriei noastre comune, — ceea ce s'a și ajuns.

A voit să arete, că în butul uniunii Ardealului există și acum în țara Ardealului legi, cari reamintesc absolutismul urgisit într'atâta și de d-vostre. A vrut să arete mai departe, că există legi, aduse cu cooperarea tuturor factorilor constituționali, ca dorințe espresale ale Maj. Sale, cum sunt de exemplu legea de naționalități, și cea despre autonomia bisericilor — și cu supunere omagială a vrut să întrebe pe Maj. Sa, că are oare cunoștință despre aceea, că înaltele guverne nu mai țin nici o literă din legea de naționalități, — și că cu legea care ne garantează biserica și școala, înalții domni ministri dispun după plac prin ordinațiuni lor?

Au vrut să se convingă, că oare compatibil e cu condițiunile vitale ale constituționalismului neobservarea legilor și călcarea în picioră a acelora din partea guvernelor?

Și acum las la judecata parlamentului acestea și întreb, onorata casă, că pe baza cărei logice se face, de acia, despre cari se dice numai, că ar fi agitat în contra legilor, acia, cari vreau schimbarea legilor pe cale constituțională, — ajung în temnițe, pe când acia, despre cari în cel mai evident mod se dovedește, că nu numai nu stiméază unele legi fundamentale ale constituțiunii noastre, și nu numai că nu le țin, dar le și calcă în picioră ajung să ședă în fotolele ministeriale??

Și acum, cred că nu trec preste marginile cuvenite dacă aserez, că e fără păreche iubirea de adevăr a guvernelor, când pe persoane, cari s'au dus la tronul Majest. Sale cu plângerile lor, chiar pentru ca să se pună capet uritei și necontenitei certe, — fără nici o cauză adevărată îi aruncă în temnițe, și cu nepăsare fără margine îi țin acolo cu anii, ca să lăngedescă.

Întreb pe ce basă?

Pentru că s'au dus la Majestatea Sa în Viena?

Nu vreau acum să umblu a demonstra, că regele Ungariei e tot regele Ungariei, nu

numai în Viena și în St.-Petersburg. Voi motiva altcum.

Ministrii dvăstre în afaceri ce privesc statul, și de și peregrinează la Viena, acolo fac jurământul de fidelitate, acolo își dau demisiunea, ba fostul ministru de comerț Lukács Béla, și-a depus jurământul în Iachl.

Dar aste mai trecă . . ! — Inse la pertractările ce le au cu ministrii austriaci erauși tot în Viena se duc necontentit.

Spuneți-mi vă rog, de câte ori ați vădut dvăstră ministri austriaci venind în afaceri oficiale la Pesta?

Sau dora „si duo faciunt idem, non est idem”? Sau Ungaria, ca stat, nu e factor egal cu Austria?

De altcum, dacă s-ar întâmpla, ceea ce nu e probabil, că ministri dvăstre să nu se mai preumbe la Viena, atunci nici românii nu se vor doce acolo cu plângerile lor.

Dar, dlor, ce e cauza de românii sunt siliți să meargă la rege cu plânsurile lor? Durere, de o mie de ori durere, la acesta guvernul dvăstre sunt de vină, ele i-au silit mai ales prin fișpanii lor de pași, pentru-că au esperiat, că pretutindenea dau de urechi surde, er pe portalul acestei case s'ar nimeri cuvintele lui Dante, scrise pe pórta iadului: *Lasciate ogni speranza, voi ch' entrate*. Ștergeți această ominosă inscripție! Modificați legea electorală în direcțiune liberală. Abdițeți de presiunea guvernului și de mituirii și fiți convingși, că românii îndată vor veni în lăuntru, pentru-că ei nici odată n'au respins drepta frățescă.

Poporul român, prin lupta sa susținută în timpul din urmă, și care n'are păreche în istoria secolului, vrea să dovedescă clar, că din războiul de estirpație întreprins de guvernele, ce se perondéză, țara e care perde mai mult.

Poporul român nu cere grație! El, ca un popor de 3 milioane, care și cu avutul și cu sângele său contribuie patriei, își pretinde drepturile sale proprii. Er d-v. numai atunci să încetați cu întemnițarea și persecuțiunile, când vă veți convinge, în suflet, că acesta o pretinde bunăstarea comună a patriei și mai înainte propria d-v. asistență națională.

Fiți convingși, că principul: „*oderint dum metuan*”, la noi nu se poate aplica. Mi-am ținut de datorință, ca acum când luăm la cunoștință constituirea noului cabinet, aici în parlament, să ve atrag atențiunea tuturor la această cestiune de prima ordine, și de aceea vă rog, puneți la o parte dorințele din lumea utopiilor! Cu încredere reciprocă, cu puteri unite, să vedem de tractarea completă a acestei cauze, pentru că prin aplanarea cestiunii naționalităților vom ajunge mărirea, fericirea și splendoră deplină a tronului și a patriei.

Diceți și d-v. dlor ministri, partea ceea a rescriptului regesc dela 1861, care sună;

„Dorim serios a fi drepti față de pretenșiunile naționalităților celorlalte, cari locuiesc cu noi, voim, ca nu numai legi, nu numai contracte, ci interese comune, sentimente comune să ne împreune!”

Dee Ddeu, ca așa să fie!

Doi ministri,

sau

protecția și corupția.

(Incheiere.)

În nr. dela 18 Ianuarie „*Hazánk*” sub titlul: „Cultul moralei din viața socială mai naltă” (Baronul Bánffy și corupția) înșiră în loc de frunte cu date și detaluri 13 cazuri de dilapidări, abuzuri, licități incorecte etc. sêvêrite sub fișpania lui Bánffy și cu scirea lui „*Hazánk*” împrumută aceste date din „*Ellenzék*” din Cluș, în care fôie au fost ele publicate de Bartha Miklós pe timpul, când Bánffy s'a despărțit de postul seu de comite suprem. Bartha a susținut, că Bánffy a fost silit să renunțe la postul seu, pentru-că „guvernarea sa era încunjurată de corupțiune și a suferit corupția pe toate liniile administrațiunii”. Ca să o dovedescă această a adunat și publicat cele 13 cazuri pentru cari nu i-s'a intentat până în ziua de azi proces, rămând neresturnate, ca o caracteristică a vieții publice magiare, că și pe base de corupții,

violente etc. poți să ajungi la posturile cele mai înalte în stat.

Spațiul nu ne permite a reproduce toate aceste cazuri în detalii, ci vom aminti aci titlurile și cuprinsul lor:

Fisolgăbirău defraudant. Preforul din Lăpușul ung. R. M. a defraudat 2000 fl. din banii de dare adunați. Inspectorul financiar Dánszkay a făcut arătare și a cerut anchetă, dar fiind-că a făcut această fără scirea lui Bánffy a fost persecutat, încât a trebuit să meargă din comitat, er R. M. a ramas fisolgăbirău mai departe, ba încurajat prin acesta a mai defraudat o sumă de 10,000 fl. v. a.

Funcțiuni după tarifă. Sub această titlă se înșiră abuzurile fisolgăbirăului B. M. din Honda mare, care vindea funcțiunile primarilor comunali după tarifă. Ministrul Teleky l'a suspendat în urmă, dar de pedepsă a scăpat prin ocrotirea lui Bánffy, după-ce 12 ani a fost ca un satrap.

Casuri mărunte. Sub acest titlu Bartha spune cum B. I., pârăcâlab, a fost demisionat din funcție din cauză că făcuse ilegalități. Bánffy l'a dus la Bistrița, unde l'a făcut inspector financiar. Alt funcționar vicenotarul P. I. lua bani să scape pe ficiori de miliție. Bánffy totuși l'a făcut . . viceșpan deși nu studiasse decât o clasă gimnazială.

4. Negustoria cu pașaportele, pe care o făcea Cs, director de cancelarie, cumnat cu viceșpanul favorit. Belirea de pe ômeni s'a constatat a fi 7000 fl. El a fost suspendat, dar incolo nimic n'a pățit.

5. Defraudanți protegiați sub care titlă Bartha înșiră mai mulți oficiali: notari cercuali, pretori, cari au defraudat bani de drumuri, de păduri, au luat bani dela militari bătrâni etc. După constatare ce se întâmplă? Cel mult sunt permutați din un cerc în altul.

Sub p. 6 se spune o violență a lui Bánffy, er sub 7—13 se înșiră abuzurile de licitație, în cari fiscalul conduce licitațiunea și tot densusul cumpără averile pe sama sa.

„*Hazánk*” își termină publicația această astfel:

De patru ani de zile pórta pe umere baronul Bánffy acusa pentru toate acestea.

A repășit dela administrațiunea publică l'au și uitat . . . pôte că l'au și ertat pentru acoperirea corupțiunii în viața publică comitatensă.

Dar întrebăm: cum se unesc cu „cultul moralei din viața socială mai naltă” împregiurarea, că pe trecutul de amplotat public al ministului-president al Ungariei s'a uscat acusa în așa grad a acoperirii corupțiunii . . . fără să fi fost clarificată?”

Tabloul Ce să mai dicem noi la aceste?

Noutăți.

Incidentul cu Dr. Șerban. În ședința din 21 s'a întâmplat un incident, pe care astfel îl descrie un martor ocular în „*Dreptatea*”:

Contele Bethlen Gábor, fostul president al „*Kultur-Egylet*”-ului a reflectat în vorbirea sa, la vorbirea de Sâmbătă a lui Șerban. — Șerban și-a cerut cuvânt în cestiune personală. Numai sub acest titlu avea drept să vorbească, conform regulamentului casei.

Începând să vorbească, să vedea, că ceea ce spune nu e cestiune personală.

Presidentul Szilágyi Dezső îl face atent, să vină la cestiune personală.

Se face liniste deplină.

Șerban dice, să-l lase să vorbească, căci dór numai essei și patriei face serviciu, dacă să estinde pușin în espunerea cestiunii naționalităților.

Presidentul, încet și rar, auctoritativ, îi aduce aminte de regulele casei, deși unii strigau „*Lăsați-l să vorbească*”. Șerban stă nehotărît, să uită în jur, e murmur, unii aprôbă pe president, alții strigă; „*Să-l audim*”.

De-odată Șerban se lasă pe scaunul său; își trântesce scriptele de masă iritat.

Presidentul îl ficséză lung, notariul strigă numele altui orator. Șerban își pune scripta în busunariu, se îmbumbă la căput și iese mănios, dând mâna câtorva independiști din primele bănci, între cari și Vajay. În urma lui se aude o voce; „*Așa!*” Cu sașii pacteză, er pe acesta nu-l lasă nici să vorbească.

Petrecerea de anul nou din Făgăraș. În presera anului s'a arangiat în Făgăraș sub conducerea dlui Dr. I. Șenchia o producțiune musicală-declamarică împreună cu joc. Producțiunea a reușit de tot frumos. D șorele Pop și Boieriu au dovedit la pian o mare desteritate și au fost viu aplaudate. Jocul încă a fost vesel și viu, și a durat până la ziua. Cu această ocaziune au luat parte și mai mulți streini. Și precum ni se comunică acestia au provocat apoi urmările rele ale acestei petreceri. Unul dintre streini a cerut adecă cu insistență să se jôce cêrdașul. Arangierii n'au voit această cu capul odată. Acesta i-a mahnit mult pe streini și au reclamat resbunare. Dr. Șenchia și I. Fulicea ca arangiatori de frunte au fost urmăriți pe calea administrativă sub cuvânt că învêț. Il R. Bauciu a declamat, fără a fi fost pus în program: „*Noi vrem pământ*” și această declamațiune, după scurtele lor vederi e contrară ideii de stat magiar. Sentința încă nu s'a adus, dar cercetarea e aprôpe finalizată și după-cum se svonesce, arangierii vor fi pedepsiți.

Așa s'a început anul nou la Făgăraș.

Jordanul. Ca în toți anii, scrie „*Gaz. Bucovinei*” din Cernăuți, ziua Jordanului a fost serbată cu multă pompă. Liturgia pontifică a fost sêvêrită de I. P. S. arhiepiscop Silvestru cu asistența arhimandriților Ciupercovici, Calinescu, Stefanelli, archipresbiterul mitrofor Dr. Turcan și numărôșă asistență. Dela capela seminarială, după programul deja publicat de noi, convoiul a plecat la fântâna domnescă, precedat și urmat de un batalion de miliție, sub comanda capitanului Formanek. Între ôspeții, cari au asistat la serbare am observat între alții pe președintele țerii contele Goăs cu soția, mareșalului țerii Lupul, generalul Mayer Marnegg, colonelii și oficerimea diferitelor arme, reprezentanții universității și ai tuturor oficiilor publice, școlilor și institutelor, comitetul țerii, Br. N. Mustatza, consilier. Turcan, Morar, Wislocki etc. etc. După sfințirea apei a urmat întorcerea la capela seminarială, unde s'a sêvêrit îndatinata miruire și stropire cu aghiasmă a credincioșilor.

Producțiune. Ni-se scrie din Cinculmare, că Sâmbătă sêra (ziua sântului Ioan) s'a arangiat acolo cu tinerimea adultă și cu copii de școlă o producțiune teatrală împreună cu cântări sub conducerea învêț. Ioan Mih. Producțiunea a succes pe deplin, participând inteligență și mulți locuitori. După producțiune a urmat un joc animat, care a durat până la ziua. În pauzele jocului s'au executat erauși sub conducerea învêț. I. Bonea mai multe cântări. La 12 ore a fost masă comună, unde s'au ridicat mai multe toast instructive pentru popor.

Avis. Prenotarea pentru loge la balul „*Reuniunii femeilor române din Sibiu*”, care va avê loc în 26 l. c. n. se pôte face din 24 l. c. dela 10—12 ore a. m. în locuința presidentei strada Baier Nr. 1 etagiul I.

Biletele de intrare și de loge se capetă pe lângă prezentarea invitării în ziua balului dela 10—12 ore a. m. și 3—5 ore p. m. la hotelul Neurihrer, odaia nr. 5, și sêra la cassa cu 2 fl. de persônă.

Deputații sêrbi, 10 la număr, sunt provocați de diarul „*Zastava*” din Neoplanta, să iasă din partidul liberal, deoarece Bánffy ca fișpan a lucrat în continuu la asuprirea naționalităților. Cel ce simpatizează cu sașii și românii, ceea ce trebuie să se manifeste din partea sêrbilor, dice diarul sêrbesc, acela nu pôte sta într'o taberă cu omul, care voiesce să deslege cestiunea naționalităților cu ajutorul gendarmilor.

Fitz Gerald — dispărut. O depeșă din Ruscui anunță, că simpaticul filoromân și corespondent al diarului „*Daily News*”, Fitz Gerald, care a dat publicității primele depeșe despre măcelurile Armenilor din Sassum, a dispărut fără de a i-se fi dat de urmă. Tote cercările au ramas fără rezultat. Se crede, că i-s'a întâmplat o nenorocire, totuși nu e nici cea presupunere eschisă, că l'au omorit curții din resbunare. Autoritățile au introdus cea mai sêvêra investigațiune!

Invitare. Femeile române din Hunedóra invită la „*Balul*” ce se va arangia la 14/26 Ianuarie 1895 în sala otelului „*Hunyadi Várhoz*”, în scopul înfrumșetării bisericeice gr.-or. din loc. Inceputul la 8 ore sêra Intrarea de familie 1 fl. 20 cr. de persônă 60 cr. Suprasolviri să primesc cu mulțămintă și se vor cuita pe cale diaristică.

Țera noastră.

— Aprețieri. —

Despre cartea cu titlul această „*Tribuna*” din 10/22 Ianuarie scrie astfel:

„*Țera noastră*”, de Silvestru Moldovan, Sibiu 1894.

Un erudit german, Schmidt, scriind prin anii 60 o monografie asupra Bihariei, nu se putea mira deajuns de lipsa de cunoștințe geografice, pe care o afa la poporul român din acele părți. Ea se găsea și, în deși mult mai mică măsură se găsește încă și pe aiurea. Cu progresul instrucțiunii, cu înmulțirea școlilor, cu generala trețire, ce se tot sporesce, aceste stări s'au îmbunătățit fôrte mult.

Totuși credem, că o carte populară, care să nu fie un simplu schelet, cum sunt cele mai multe manuale de școlă, care sunt și fôrte mici — este fôrte binevenită.

Di Silvestru Moldovan, fost profesor, ne-a dat partea primă a cărții acesteia prin publicația, al cărei titlu l'am pus în fruntea acestor șire.

Să ne bucurăm de ea și să căutăm a o pune în mâna tinerimii: ea ne va fi mulțămitoare pentru bunul sfat ce i l'am dat să cetescă o carte, care-i sporesce cunoștințele asupra țerii sale și-i hrănesce și iubirea pentru popor.

Acest rezultat pôte fi și pentru d-nul Moldovan o mângâiere. A făcut o operă bună și națiunea noastră îl va încuragia de sigur, cumpărându-o și cetindu-o.

Pentru-ca să fie și mai lămurit ce părți de țeră descrie primul volum al acestei opere vom reproduce în numărul de mâne și cuprinsul ei.

Asupra felului de-a scrie al dlui Silvestru Moldovan nu-i de lipsă să stăruim mai mult. D-sa e cunoscut ca bun stilist. Felul grupării materialului i-a atras lauda geografilor din România, care au și reprodus în „*Buletinul societății geografice*” o mare parte din lucrarea d-sale.

Pentru aceea repețim dorința, ca această lucrare să fie încuragiată. G. B. D.

Diverse.

Un dialog. Alaltăieri întrând un frunțag magiar din provincie în biuroul unui adv. român de aici, s'a desvoltat între dînșii următorul dialog:

Rom.: „Bine ai venit d-le! cu ce-ți pot servi?”

Mag.: „Am venit numai să te felicit de anul nou, căci de atunci pentru prima ôra sum în Sibiu.”

Rom.: „Îți mulțămesc, te felicit și eu, că ați ajuns să aveți odată guvern după gustul d-văstră ardelenesc.” „Cum sunteți mulțămiți cu cabinetul Bánffy?”

Mag.: „Slabă trébă, tot ômeni cum se dice, de a patra mână, nu cred să o ducă multă vreme, și sunt conving că nu o cred nici ei.”

Rom.: „Va se dice, tot va fi adevêrat ce scriu foile d-văstre, că numai pentru pensie de ministru s'au angajat să se jôce un pic de-a ministeriul.”

Mag.: „Vorba românului: „*Nu mi-e de târg, ca de aldămaș*”.

Bibliografie.

A apărut: „*Rândunica*” nrul 1, Anul II. cu următorul sumariu:

„Episod din războiul independenței române”, de Iosif Popescu. — „Pe albumul amicului meu A. C.”, de C. Dărăbant. — „Din literatura chineză” (trad.), de Ilie Demetrescu. — „Profesorul Iordache”, de Margareta Moldovan. — „În miez de nôpte”, de Emiliu Sabo. — „Ultima regiună a Georgiei” (trad.), de Enea P. Bota. — Rămurele: „*Diarul ei*”, de Iosif Siegescu. — „*Aforisme despre femei*”, de Ioan Candea. — Feliurite * * *

„Povestiri economice“, despre grădinarit, economia câmpului, vierit și pădurărit de Ioan Georgescu Prețul: 25 cr.

Comandă se pot face la autorul în Scoreiu (per A. Porumbac) sau la tipografia Mureșan. Brașov.

„Vatra“ revistă ilustrată pentru familie Nr. I din anul al doilea cu următorul sumariu:

Tecst:

„Hanul ciorilor“, de Ioan Slavici. — „Vióra, Naiul, Cobza, Țimbala“, de T. D. Speranția — „O familie domnască în exiliu“, de Niculai Iorga. — „Dr. Victor Mihalyi de Apșa“, de Aurel. — „Vorba ăluia“, de C. Coșbuc. — „Prăvălia Pisiceii“, după Balzac. — „Tipuri din capitală“, de Spiru S. Hasnaș. — „Din viața lui T. Vladimirescu“, de I. Frățilă. — „Rogof (schită)“, de St. Basarabean. — Dări de sémă: „Poesii de Arthur Stavri, Poesii de Gh. din Moldova, Glume și

povești de Stănescu“ de Niculai Iorga Fel de fel. * * *

Ilustrațiunii:

La mulți ani. — Dimineta în atriu. — Dr. Victor Mihalyi de Apșa. — O crestină în catacombe. — Ucido-mă întâiu pe mine. — La curtea regelui din Palmira. — Luptă pentru un gologan. — Dece la sută câștig.

Nr. 249/894. [252] 2—3

CONCURS.

Implinind comuna bisericăscă Bucium fosta filie la Orăstioara de sus condițiunile provădate în § 3 din statutul organic, și devenind parohie materă recunoscută de atare prin rezoluțiunea venerabilului consistoriu arhidiececan din 20 Septembrie 1894 Nr. 5194 B. pentru ocuparea postului de paroch în Bucium să escrie con-

curs cu termin de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt statorite în ședința comitetului parochial din 6 August 1890 și dau preste tot suma de 411 fl v. a.

Informațiuni mai detaiate despre starea parohiei se pot lua dela comitetul parochial și dela oficiul protopresbiteral.

Reflectanții la acest post să și înainteze petițiunile de concurs în terminul deschis la subsemnatul oficiu protopresbiteral, instruite conform normelor din vigóre.

Orăstie, la 16 Decembre, 1894
Oficiul protopresbiteral gr.-or. al Orăstiei în conțelegere cu comitetul parochial.

Nicolau Ivan,
adm. protopresb.

Nr. 757/894

[4] 2—3

Publicațiune oficială.

Procesul matrimonial incaminat de Ileana Ioan Iosif Oancea contra bărbatului ei pribeag Iosif Fulea, ambi gr. or. din Rêheu terminat cu divorțul total în forul matrimonial competent prin ședința Preaveneratului Consistor arhidiececan ddto 15 Novembre 1894 s'a aprobat; ceea ce în sensul celor cuprinse în §. 124 din regulament pentru procedura judecătorească în cauze matrimoniale se aduce la cunoscință publică.

Sebeș, în 30 Decembre, 1894.

Ioan Tipeiu,
protopresb.

AVIS.

In librăria tipografiei arhidiececane se află de vëndare următoarele cărți: [169] 6

I. Cărți bisericesci.

Biblia ilustrată testamentul vechiu și nou, nelegată fl. 10, legat	fl. 15.—
Chiriacodromion (Cazanie), nelegat fl. 10, legat	12.—
Evangelie, neleg. fl. 8 leg. fin	18.—
Octoich mare, neleg. fl. 17, leg.	20.—
Octoich mic, neleg. fl.—60 cr. leg.	75.—
Orologion (Ciaslov) neleg. cr. 60, legat	75.—
Proscomidia altariului	25.—
Penticostariu neleg. fl. 8, leg.	10.—
Rânduiala la sfințirea bisericilor	2.50
Triodion cu Strajnic neleg. fl. 20, legat	25.—

II. Cărți scolare.

Abedar, de Zacharia Boiu nel. cr. 20 leg.	24.—
Abedar, de Ioan Popescu nel. cr. 20 legat	25.—
Abedar, de Silvestru Moldovan nelegat cr. 20 leg.	25.—
Abedar magiar-român, de N. Putnokny leg.	20.—
Aritmetica, de P. Dima	32.—
Abedar, de Dogariu & Dariu I. = 30 cr., II. = 20 cr., III. = 35 cr., IV. =	45.—
Aritmetica după Lurz	20.—
Aritmetica de Vlaicu I = 20 cr. II. = 25 cr. III. =	35.—
Carte de cetire de Z. Boiu p. I. ediție nouă, nel. cr. 30 leg.	40.—
Carte de cetire de Z. Boiu p. II. nel. cr. 25 leg.	30.—
Carte de cetire de Ioan Popescu legată	70.—
Catechism de M. Toma	30.—
Catechism bogat	50.—
Cărticică de rugăciuni pentru copii leg. frumos ed. nouă	15.—
Comput de Ioan Popescu	1.20
Compendiu de Pedagogie de I. Popescu ed. nouă	2.—
Compendiu de drept canonic ediție nouă	3.—
Conducător la Abedar de I. Popescu	10.—
Culegere de cântece naționale	25.—
Carte de cetire magiară de Crișan și Putnokny partea I. = 70 II.	1.—
Carte de cântări bisericesci pentru copii	12.—
Curs de limba magiară de Molnár I. II. III. a.	20.—
Constituția patriei de Ioan Popoviciu leg.	20.—
Chemia elementară de Vlaicu	80.—
Chemia anorganică de Filipescu	80.—
Drepturile și datorințele civile	20.—
Elemento de Geografia de Zacharia Boiu	30.—
E'emente de Istoria patriotică de Z. Boiu	30.—
Elemente de Istoria nat. și Fisica de Z. Boiu	30.—
Elemente de Fisică de I. Dariu	30.—
Fisica de Făgărășan	40.—
Gramatica română de Mihelțan cl. II. = 10 cr. III. = 16 IV. =	24.—
Geografia pentru scól. populare de I. Dariu leg.	35.—
Geografia pentru scól. populare de Moldovan & Făgărășan	30.—

Geografia pentru scólele medii de Moldovan & Făgărășan I	fl. 1.20
Geografia pentru scól. medii de Moldovan & Făgărășan II.	50.—
Geografia pentru scólele medii de Făgărășan & Bârsan II.	1.—
Gramatica română de I. Dariu	25.—
Gramatica limb. i magiare de Crișan & Putnokny	1.—
Istoria biblică pentru scól. populare	30.—
Istoria biblică pentru scólele medii	55.—
Istoria bis. rom. de Șaguna I. II.	3.—
Leagăgia de Dr. Ilarion Pușcariu	1.50
Istoria bisericescă ptru scól. pop.	35.—
Istoria bisericescă pentru scólele medii I. II.	1.—
Istoria Ungariei de Dr. N. Pop.	25.—
Istoria Ungariei de S. Moldovan.	26.—
Istoria Ungariei pentru scólele secundare de V. Goldiș	80.—
Istoria universală pentru scólele secundare de V. Goldiș	1.—
Istoria naturală de Dr. D. P. Barcian I. = 50 II. =	60.—
Istoria literaturii române de Lazariu	1.—
Legendar român de V. Petri	50.—
Legendar magiar român de N. Putnokny	30.—
Limba maternă de Dr. Ilarion Pușcariu, ed. nouă	40.—
Mărturisirea ortodocsă	1.20
Pastorala veche	1.—
Pastorala nouă	1.50
Pomăritul de D. Comșa	1.—
Principii din Pedagogie de dr. Il. Pușcariu	1.—
Psichologia empirică de I. Popescu	2.—
Teologia dogmatică	1.—
Teologia morală	1.50
Toldy, Narațiune poetică de Crișan & Putnokny	70.—

III. Cărți literare.

Biografia fericitului Șaguna de N. Popea	fl. 2.50
Istoria biser. politico-naționale.	1.—
Enchiridion s'au carte manulă de canone	4.—
Invățătorul și poporul de Marienescu.	50.—
Polemia contra Heliad	50.—
Calendariu pe anul 1895	30.—
Scrisori apologetice	50.—
Sunete și resunete de Z. Boiu	50.—
Scrierea sf. Ioan gură de aur	50.—
Vocabular român german	70.—
Anghira creștină (cuvântări) funebreale de T. V. Gheaja	1.50
Anecdote și glume de T. V. Gheaja	65.—
Antologie română de Manliu	1.75
Cel mai mare bine din lume de Făgărășan	20.—
Cine ce face lui își face, comedie întrun act pentru tinerimea scolară	10.—
Codicele de Mateiu Voilean	1.80
Colinde de A. Marienescu	1.10
Compas românesc de P. Petrescu	50.—
Cuvântări funebreale de Z. Boiu	1.50
Crestomația română de I. Manliu	1.75
Date istorice de I. C. Pușcariu	2.—
Descăntece populare de Marian	2.—
Documente pentru limbă și istoria de Dr. Il. Pușcariu	2.50

Doine și strigături de St. Muntean	fl. —.12
Foi comemorative la serbarea 12/24 Maiu 1892 a lui G. Bariș	80.—
În memoria lui G. Bariș peosii de G. Joandrea	20.—
Intrebări de educațiune și instrucțiune studii pedagogice de Dr. P. Span	1.—
La Alma povesti de Constanța de Dunca Schiau	50.—
Leexiconul comunelor bisericesci din arhidieceasă de Dr. Remus Roșca	1.—
Noul atac asupra scólelor noastre.	25.—
Manual de drept cambial de I. Socaciu	2.—
Pace vouă de H. Drumond tradusă de D. Făgărășan	20.—
Primatul papal și infalibilitatea papei de I. Broju	25.—
Poesii de Andreiu Mureșan	1.50
Poetica română de I. Manliu	1.75
Povesci ardelenesci din gura poporului de I. P. Reteganul I—V	1.25
Povestiri alese și întocmite de P. Petrescu	75.—
Retorica și stilistica de I. Manliu	2.—
S'a dus în țără novelă originală de Il. Chendi	15.—
Studiu diu economia națională de P. Petrescu	40.—
Satul cu comorile novelă de P. Petrescu	45.—
Stupăritul de C. Dimian	80.—
Vechia metropolie de N. Popea	1.50
Protocólele sinodale dela 1864—1893 tote laolaltă	19.—
Protocólele congresuale dela 1868—1891 tote laolaltă	7.60
Statut organic	25.—
Regulament pentru parochii	10.—
Regulament pentru organizarea, provisorie a învățământului	10.—
Regulament pentru procedura matrimonială	20.—
Regulament pentru seminarul pedagogico-teologic Andreian.	10.—
Regulament pentru afaceri interne congresuale.	20.—

IV. Tipărituri.

Budget còla	03.—
Catalog de clasă còla	02.—
Catalog de clasă broș. din 10 còle	30.—
Catalog de clasă broș. din 15 còle	45.—
Catalog de clasă broș. din 20 còle	55.—
Carte de evidență còla	03.—
Carte de evidență leg. din 30 còle	1.80
Carte de evidență leg. din 40 còle	2.10
Chronica scolară leg.	1.50
Consemnarea pruncilor obligați a cerceta scòla còla	02.—
Conspecte protopopesci, pentru noucun.	05.—
Conspect despre comunele matre și filie còla	03.—
Conspect despre visitarea scólelor còla	03.—
Conspecte de catechisația còla	03.—
Conspecte scolare inv. (date statistice còla)	06.—
Conspecte prot. I. II. III còla	06.—
Conspecte de absenții săptămânale și lunare còla	02.—

Contul capitalelor active còla	fl. —.03
Estrase din protocólu botezaților, cununaților și morților esempl.	01.—
Matricula scolară còla cr. 2 legată din 50 còle	1.50
Inventare pentru avera bisericilor	10.—
Jurnal de casă còla	03.—
Jurnal de casă leg. 25 coli	165
Jurnal de casă leg. 30 coli	1.80
Obligațiuni ptru biserici esempl.	01.—
Protocólu bunei invoiri còla	06.—
Protocólu bunei invoiri leg. din 50 còle	4.—
Protocólu parochial còla	06.—
Protocólu parochial leg. din 50 còle	4.50
Protocólu botezaților còla	06.—
Protocólu botezaților I. din 50 c.	4.50
Protocólu cununaților còla	06.—
Protocólu cununaților I. din 50 c.	4.50
Protocólu morților còla	06.—
Protocólu morților leg. din 50 c.	4.50
Protocólu de esbite còla	03.—
Protocólu de esbite I. d n 30 còle	1.80
Protocólu de esbite I. din 50 còle	2.50
Prot. de clasificățiune còla	02.—
Prot. de clasificățiune I. din 50 c.	1.50
Specificățiuni pentru noa cununați còla	05.—
Testimonii scolare esempl.	02.—
Testimonii de religie	02.—

V. Icóne.

Icóna înmormântării domnului pe pânză	fl. 2.50
Icóna înmormântării domnului pe hârtie	50.—
Icóna celor trei Ierarchi pe hârtie	30.—
Icóna Evangeliștilor pe hârtie	50.—
Portret Șaguna	1.—
Portret Gozdsu	1.—

VI. Requisite de scris.

Libele de scris à 1 cr. 100	70.—
Libele de comput à 1 cr. 100	70.—
Libele de dictando à 1 cr. 100	70.—
Caete de dictando din 6 foi 4 cr. dip 8 foi 6 cr. din 12 foi cu 8 cr. din 16 foi cu 12 cr. din 20 de foi cu	15.—
Glasuri (tocuri de pene) și de ceruse rotunde și cuadrate à 4, 5, 6, 8, 12, 20, 30, 40 cr. și	45.—
Tocuri (còde) de pene condeiu dela 40 cr. suta până la 50 cr. bucata.	
Hârtie fină de scris de cancelarie și concept à 6, 7, 8, și 10 fl. mii de còle.	
Ceruse à 1, 2, 3, 4, 5, 6 și 7 bucata și suta à 80 cr. 1 fl. 1.20 1.80 2 și 7 fl.	
Pene de scris dela 50 cr. până 1 fl. 20 cutie constătătoare din 144 bucăți.	
Tăblițe de pètră bucata 7, 10, 12 14 și 15 cu bucata	
Tot felul de hârtie de epistole cu prețuri fòrte moderate.	
Notese dela 4 cr. până la 1 fl. bucata.	
Trăisti de scólă pentru copii, chipuri pentru copii, Cercele, Văpsele și pensele, Hârtie sugativă.	
Calemar, Liniale, hârtie pentru stelațiu, Albume, Blocuri, Ținte de desem; totfelul de negrêlă, tote acestea cu prețuri fòrte moderate.	